

SYDOSTASIATISK KONFERENS OM DELTAGANDE DEMOKRATI OCH ALTERNATIVA FORMER FÖR FOLKMAKT

i Manila, Filippinerna, 30-31 januari 2007

Rapport från de svenska deltagarna.

1. Inledning

Eva Björklund

30-31 januari 2007 arrangerade Vänsterns Internationella Forum i samarbete med Laban ng Masa, Focus on the Global South och Transform Asia i Filippinerna en konferens om ”Deltagande Demokrati och alternativa former för folkakt”.

Konferensen ägde rum i Manila och samlade företrädare för partiet och folkrörelser från olika delar av Sydostasien för att diskutera konkreta erfarenheter av hur folk kan ta makt över sina egna liv genom organisering och direkt handling. Konferensen var en fortsättning på den internationella konferensen om deltagande demokrati som hölls i Stockholm 2004 och den latinamerikanska konferensen som hölls i Caracas 2005. Denna konferensverksamhet fortsätter nu i Turkiet och Bosnien 2007, och i Afrika 2008.

Konferensen inleddes tisdag den 30:e januari med nära 400 filippinska deltagare och gäster från Indonesien, Indien, Nepal, Malaysia, Australien, Vietnam, Venezuela, Spanien och Sverige. De flesta deltagarna från Filippinerna tillhörde någon av det hundratal organisationer – partier och folkrörelser – som ingår i Laban ng Masa. En del av dem var nyss hemkomna från Sociala Världsforumet i Nairobi. Det var första gången som den filippinska vänstern samlades till en gemensam konferens.

Konferensen hölls på historisk mark. Diliman Campus som tillhör University of the Philippines (UP) ligger i en av Metro Manilas största kommuner, Quezon City. Universitetsområdet har alltid varit något av en frizon. 1970, under en transportstrejk med vilken studenterna solidariserades sig, drog studenterna sig undan förtrycket och tog skydd på universitetsområdet. Under folkupproret mot Marcos-diktaturen utropades det till befriat område, the Diliman Commune. Även till sin natur är universitetsområdet en frizon. Det är en oas av grönska, parker, olika institutioner i olika varianter av byggnader, folk som promenerar och cyklar eller färdas i en slags färgglada jeepbussar. Utanför ligger 12 miljonerstaden inbäddad i bilarnas avgaser.

Konferensen fick genomslag i media. Foton och intervjuer med deltagare fanns i de stora dagstidningarna. Journalisterna intresserade sig särskilt för hur de internationella gästerna såg på det politiska våldet som nästan dagligen drabbar vänstern i Filippinerna. Konferensen pågick i två dagar.

Den tredje dagen reste de utländska gästerna till Bulacan, centrala Luzón till ett möte arrangerat av människorättsföreningen BATINGAW, närstående Sanlakas, och Nationella Demokratirörelsen KPD, Kilusan sa Pambansang Demokrasya, där offer för den politiska terrorn vittnade. Centrala Luzón är ett område där mord och förföljelser av vänsteraktivister blivit allt vanligare, efter att området hamnade under den ökände generalmajoren Jovito Palparans kommando.

Den fjärde dagen ägnades åt studiebesök hos fackföreningen på Gelmart, en ockuperad textilfabrik i Manila. USA-bolaget Gelmart drog sig ur Filippinerna för drygt ett år sedan, varvid facket ockuperade fabrikslokalen. Facket kräver ersättning för alla de arbetare som mist sitt levebröd, och håller den kvarvarande maskinparken som pant till dess fabriksledning

betalar ut ersättning. På lördagen gjordes studiebesök i några av de allra fattigaste kåkstadsområdena, bland andra hos "Bat People" som lever i omänskliga förhållanden under stadens broar. Men mitt i det mest absoluta elände fanns organisation och kampvilja.

Från Vänsterns internationella forum (VIF) och Vänsterpartiet deltog Anita Persson, ordförande för VIF, Ann-Margareth Liv och Eva Björklund, båda medlemmar i VIFs styrelse och i partistyrelsen, Jonas Lindberg, internationellt ansvarig i Ung Vänster, America Vera-Zavala, organisatör för konferensen tillika författare av boken "Deltagande Demokrati", och Johan Sommansson, sekreterare för VIF.

Genom VIFs försorg hade föreläsare bjudits in från

- Indonesien: Dita Sari, ordförande i Partai Rakyat Demokratik, Demokratiska Folkpartiet
- Malaysia: Moharani Rasiah, ledamot i centralkommittéen i Parti Sosialis Malaysia, PSM, Malaysias Socialistparti
- Indien: Naresh Jamatia, sekreterare i organisationen Ganamukti Parishad, GMP i delstaten Tripura, närstående kommunistpartiet CPI(m)
- Nepal: Bhim Rawal, medlem i sekretariatet i Nepals Kommunistiska Parti (enade marxist-leninister), Communist Party of Nepal (UML) och Umesh Upadhaya, vice generalsekreterare Nepals fackliga centralorganisation, GEFONT, General Federation of Nepalese Trade Unions
- Vietnam: Ban Thi Ba vice ordförande Vietnams Kvinnoförbund i Ha Giang-provinsen, Nguyen Le Hang, projektkoordinator, Kvinnoförbundets internationella avdelning
- Venezuela: Josefina Guaramato och Bernarda Herrera, både verksamma inom Caracas stor-kommun

Därutöver deltog representanter för den spanska ideella biståndsorganisationen ACSUR, Jordi Pedret, PSOE-parlamentariker från Katalonien, och Augustin Maraver, medlem av Izquierda Unida. Från Australien deltog Sue Bolton från Democratic Socialist Perspective.

1.1 Bakgrund Filippinerna

Historia

1896 revolterade det filippinska folket mot den spanska kolonialmakten. Den 12 juni 1898, när segern tycktes uppnåelig, utropade Emilio Aguinaldo Filippinernas självständighet. Parallellt pågick befrielsekriget på Kuba, också nära seger, när USA invaderade och ockuperade landet och startade det spansk-amerikanska kriget. I fredsavtalet mellan Spanien och USA – efter det som Lenin kallade det första imperialistiska kriget – överlämnade Spanien, Kuba, Puerto Rico och Filippinerna till USA. Filippinerna förblev USA-besittning fram till Japan invaderade i början av andra världskriget, även om en formell filippinsk regering tillsatts 1935, med företrädare för den ekonomiska elit som frodats i USAs hägn. Efter krigsslutet återtog USA kontrollen. Den 4 juli 1946 erkändes Filippinerna formellt som självständig stat, men med en stor USA-bas som dominerande inslag.

Än idag kan tydliga koloniala drag ses i relationen mellan den filippinska regeringen och USA. Kontinuerligt har det filippinska folkets motstånd mot sociala orättvisor och USA dominans bemötts med brutalt förtryck. Efter omfattande student- och folkliga protester 1972 införde Ferdinando Marcos, som valts till president 1965, undantagstillstånd och politisk och militär diktatur. Men trots våld och förföljelser växte motståndet mot Marcosstyret, också i form av en stark väpnad rörelse.

1986, nittio år efter befrielsekampen mot spanjorerna inleddes, bröt ett massivt folkligt uppror ut. Hundratusentals människor strömmade ut på Manilas gator, och diktatorn flydde i en helikopter. Corazon Aquino, änka till den mördade senatoren Ninoy Aquino, hade ersatt

honom som ledande gestalt för demokratirörelsen. Upproret kom att döpas till 'EDSA', efter den gata i Manila där demonstrationerna hade genomförts.

Men de grundläggande politiska kraven uppfylldes ej. Aquino var en del av borgarklassens politiska elit, och fortsatte en politik i deras intresse, även om folkliga krav tvingade bort USAs militära närvaro 1992. Snart kom de politiska morderna mot vänsteraktivister tillbaka. Efter Aquino valdes president Estrada som avsattes av ett nytt folkligt uppror 2001, 'EDSA II'. Vice-president Gloria Macapagal-Arroyo tog över.

Vänstern samlas

Lärdomarna från 'EDSA I' och 'EDSA II' har visat på vanligt folks möjlighet att utöva politisk makt. Samtidigt har lärdomen att dessa uppror i slutändan bara lett till omflyttningar inom den politiska eliten varit bitter. Gloria Macapagal-Arroyo, som kom till makten delvis tack vare vänsterns mobiliseringar, blev George W. Bush närmaste allierade i "kriget mot terrorismen" i Asien. Hon vann presidentvalet 2004 genom massivt fusk.

Laban ng Masa, pilipino för 'Massornas kamp', föddes som ett resultat av dessa erfarenheter. Koalitionen bildades i samband med massprotesterna våren 2006, för att ge ledning åt folkets strävan och undvika misstagen från EDSA I & II. De antog ett program för en 'Revolutionär Övergångsregering'. 50000 demonstranter samlades utanför presidentpalatsets grindar, obeväpnade, men denna gång inte ledda av missnöjd politisk elit och medelklass. De blev beskjutna, många dödades, undantagstillstånd utlystes, men massiva protester tvingade regeringen att häva undantagstillståndet. 2006 års protester har kallats 'EDSA III'. Till skillnad från sina två föregångare lyckades inte EDSA III störta presidenten. Däremot har Laban ng Masa, en produkt av EDSA III, fortsatt att arbeta vidare som ett samordningscentrum för vänstern och de progressiva rörelserna i landet.

Valsystemet, kallat demokratiskt

Filippinerna har en kongress med representanthus och senat enligt USA-modell, införd under USA-ockupation. Det är inte ett parlamentariskt system, eftersom kongressen inte väljer regering. Regeringen utses av den separat valda presidenten utan att kongressen konsulteras.

Den över 80 miljoner stora befolkningen har ett representanthus med 253 ledamöter, varav bara 52 ledamöter (20 %) väljs partipolitiskt, enligt nationella partilistor. Övriga 201 väljs i lika många distrikt genom personval. Detta innebär att valen är helt dominerade av politiska dynastier, där ledamotskapet går i arv från far till son till dotter till svärson, till kusin. Av de partier som ställer upp med partilistor får inget parti ha mer än tre ledamöter, oavsett om de skulle få 100 procent av rösterna. Partiet måste få minst 2 procent för att alls komma in och får då en representant. Får de 6 % får de tre representanter, men hur många fler röster de än får blir det inte fler representanter. Så ett parti med förhållandevis stort väljarstöd tvingas ställa upp med flera olika partilistor för att kunna få en representation som i någon mån avspeglar detta stöd.

Idiotsäkert system, alltså. Med dessa regler blir resultatet dessutom att de 52 platserna inte fylls, eftersom inte tillräckligt många partier lyckas få in några representanter. Så det finns i nuläget bara 26 partilistvalda i representanthuset.

Bakgrund Laban ng Masa och Transform Asia

Vänstern i Filippinerna är delad i två större grupperingar: De som lämnat maoistiska CPP, och de som är kvar. Laban ng Masa utgörs i mångt och mycket av den första gruppen.

Laban ng Masa är en koalition bestående av 8 partier (varav 6 med partilistor till valen) och ett hundratal olika folkrörelser och grupper som samlats under en och samma fana under protesterna mot Macapagal-Arroyos alltmer auktoritära styre och försöken att störta hennes regim. Laban ng Masa vill fortsätta att bygga upp förtroende sig emellan för att kunna utvecklas vidare trots misslyckandet att störta Gloria Macapagal-Arroyo.

Den politiska kärnan inom Laban ng Masa består av en rad politiska block till vilka bl.a. olika fack-, kvinno-, fattigbonde-, fattig stadsbefolknings-, ungdoms-, student-, fiskar- och kultur- rörelser finns anslutna. Blocken är inte politiska partier i sig, men spelar en partiliknande roll och flera av de politiska blocken inom Laban ng Masa deltar med egna listor i valen till kongressen.

De centrala politiska blocken inom Laban ng Masa kan indelas i två kategorier. Dels finns block bildade av grupper som brutit med det maoistiska Filippinernas kommunistiska parti (CPP) under 1990-talet (Sanlakas, Partido ng Manggagawa, Alab Katipunan, Anak Mindanao, KPD, Kilusan sa Pambansang Demokrasya och Resource Centre for People's Development). Av dessa har Partido ng Manggagawa och Anak Mindanao var sin representant i kongressens representanthus. Den andra sektorn av politiska block inom Laban ng Masa utgörs av de tre block (BISIG, Padayon och Pandayaan) som utgör det socialistiska partiet Akbayan, observatör i Socialistinternationalen. Akbayan har tre ledamöter i representanthuset.

Transform Asia är en nybildad socialistisk tankesmedja med säte i Manila. Organisationen hade det huvudsakliga ansvaret för konferensens genomförande.

2. Invigning - Kampen för demokrati i Filippinerna idag*

Anita Persson

Presentatör: Risa Hontiveros, jurist och parlamentsledamot för Akbayan, Filippinerna

Talare: Francisco Nemenzo, rektor emeritus för University of the Philippines, ordförande för Laban ng Masa

Eva Björklund, VIF, Sverige

Sonny Melencio, Transform Asia, Filippinerna

”Asian Conference on Participatory Democracy and Alternative Forms of Popular Power” pryddes den stora parollen, som hängde på podiet i den stora konferenslokalen i College of Social Work and Community Development, som ingår i University of the Philippines.

Parollen var den scenografiska bakgrunden för talare och debattörer i denna lokal men också till lunchätande, fest och umgänge, som också genomfördes i samma lokal.

Risa Hontiveros hälsade de ca 350 deltagarna välkomna. Förutom den svenska delegationen (sex personer) satt där utländska representanter från VIFs samarbetspartners från Vietnam, Indien, Venezuela och Nepal samt på förslag av Laban ng Masa inbjudna från Spanien, Indonesien, Malaysia och Australien.

Risa prisade studenternas kamp för demokrati som ett bra exempel på en alternativ form för folklig makt.

Anitas kommentar: Universitetsområdet, som kan betraktas som något av en från militären fredad zon i Manila stad, är ett stort parkområde med alla institutioner, med de faciliteter som studenter och lärare kan behöva – som bibliotek, konsertsal, filmlokal, museum, kyrkor av olika slag, post, teater, hotell (där de tillresande bodde) och restauranger. Där finns också ett lokalt transportsystem.

* De tre föredrag som hölls under invigningen finns på engelska på hemsidan participamos.org

Dr Francisco Nemenzo, som också är en respekterad forskare, slog fast att konferensen varken kan ge illusioner om att det finns demokrati i Filippinerna eller att demokrati för närvarande är möjlig i landet. Den liberala demokratiprocessen existerar inte längre.

Han påpekade att det förmodligen fanns infiltratörer i lokalen och att deras rapporter kan ge anledning för militären att ingripa. Man vet aldrig vad som kan hända - kanske efter konferensen – när de utländska gästerna lämnat.

Den ekonomiska makten i landet ligger i privata sektorn och framförallt i de transnationella företagens intressen. Ingenting får störa dem. Alltså ingenting kan göras utan att det av militären anses som hot. Deras verksamhet stöds av de styrande.

Laban ng Masa har dock möjlighet att samordna kampen. Ett exempel på detta var när organisationen deltog i förhindrandet av militärkupp mot presidenten.

Valsystemet är också ett hinder för demokratisering. Endast personer med tillgångar kan för närvarande delta i valkampanjer, då det köps röster och korruptionen är en förutsättning. I valkampanjerna diskuteras allt utom politik. Dock ska Laban ng Masa delta i kommande val, som ett led i tron på demokratin och ett sätt att komma ut till människor. Demokratin måste även inkludera de revolutionära rörelserna. Ideologisk bildning och träning för att delta i den demokratiska processen ingår i planeringen. Erfarenheterna från det vietnamesiska folkets kamp, från Venezuela, Spanien, Sverige, Australien och Kuba vill vi undersöka. Ur detta ska vi hitta vår väg att genomföra socialismen.

Eva Björklund höll ett kort föredrag om att demokratisera den borgerliga demokratin.

Öppningsceremonin avslutades med att *Sonny Melencio* gav förutsättningarna för konferensen.

3. Att bygga allianser: Framåt

Jonas Lindberg

Talare: Dita Sari, Partai Rakyat Demokratik, Indonesien
Sue Bolton, Democratic Socialist Perspective, DSP Australien
Ana Maria Nemenzo, Freedom from Debt Coalition, Filippinerna
Agustin Maraver, Izquierda Unida, Spanien

Under tisdag eftermiddag fick vi lyssna till en intressant paneldiskussion om alliansbyggande för att kunna ena en opposition mot ett elitstyre. Det var särskilt intressant att höra Manjett Lopez från den filippinska organisationen Sanlakas som berättade om hur arbetet med att bygga upp paraplyorganisationen Laban ng Masa har gått till. Denna samlingsallians utklassar den svenska borgerlighetens alliansbyggande med hästlängder.

Det var givande och intressant att ta del av diskussionen om hur man i ett land med en brokig vänsterrörelse kan bygga en rejäl motmakt som på allvar också har börjat bli ett hot, trots statliga repressalier för att tysta och tillintetgöra försöket. Det mesta av seminariet handlade just om bygget av Laban ng Masa och en del av de problem som finns inom paraplyorganisationen diskuterades också, däribland den kontroversiella frågan om huruvida man ska ställa upp i valen eller inte.

Jag kom att tänka på våra kamrater i Colombia som under årtionden levt med statlig terror som skördat tusentals liv. Dita Sari från Indonesien talade om den indonesiska debatten och alliansbyggande där. Man kände igen och såg likheter med den svenska debatten, där vänstern ofta reagerar på nyliberala angrepp men inte lika ofta är på motoffensiven och ställer egna krav. Agustin Maravers, från Förenade vänstern i Spanien, höll en intressant inledning om hur

hans parti bildades i och med en splittring inom socialdemokratien i synen på NATO. En del åhörare, främst från Filippinerna, blev också delaktiga i diskussionerna om alliansbyggande.

4. Folkmakt i Asien: Lärdomar och möjligheter

Eva Björklund

Talare: Sonny Melencio, BMP (Filippinsk Arbetarsolidaritet)
Dita Sari, PRD (Demokratiska Folkpartiet) Indonesien
Bhim Raval, Communist Party of Nepal (UML)

Kommentatorer:

Francisco Nemenzo, Laban ng Masa, Filippinerna
Joel Rocamora, Institute for Popular Democracy, Filippinerna
Wilson Fortaleza, Sanlakas, Filippinerna
Jose Bagadiong, KPD, Filippinerna

Sonny Melencio talade om folkmakt genom massuppror:

Det började inte med upproret som störtade Marcosdiktaturen 1986. Rötterna går tillbaka till de stora ungdomsrevolterna 1971 och 1979. Massrörelsen mot Marcos 1989 är det första uttrycket för denna form av folkmakt. De kallas efter den stora centrala aveny som förkortat heter EDSA, och man talar om EDSA 1, 2, 3. EDSA 1 lyckades störta Marcos, men inte systemet. Det räddades av att USA och militären tog sin hand från Marcos och stödde Corazon Aquino som president. Hon skickade hem folket, och lät sig sugas upp av systemet. EDSA 2 störtade presidenten Estrada 2001, men han ersattes av Gloria Macapagal Arroyo, och systemet fortsatte intakt EDSA 3 2006 lyckades inte störta GMA, som Gloria Macapagal Arroyo kallas.

Evas kommentar: Det påminner mycket om både Bolivia och Ecuador, där folkliga resningar störtat flera presidenter för att bara se dem ersatta av andra likadana, ända tills Evo Morales vann i Bolivia, återstår att se hur det går i Ecuador, men det verkar mer lovande än tidigare.

Sonnys kommentar: Att folkliga resningar tagits över av en sektor av oligarkin för dess syften. I EDSA 1 och 2 deltog delar av eliten, den urbana medelklassen dominerade, fattigfolk deltog men organisationen var bristfällig. Det fanns ingen revolutionär ledning. I EDSA 3 var elitskikten frånvarande, splittrade, och repressionen blev hårdare.

Bhim Raval talade om den pågående processen i Nepal, 7-partikoalitionen och maoisterna, om högerkrafternas försök att snedvrinda processen och stoppa en konstituerande församling. Det kan leda till att vapnen kommer fram igen.

Dita Sari talade om folkresningar i Indonesien, kallade Semanggi 1 och 2, som också misslyckats med att ändra systemet. Hon undrade över vilka som är de utlösande orsakerna för massprotesterna. De kan vara många olika, som höjda busspriser i Caracas 1989, precis som i Jakarta 1998. I EDSA 3 var det GMAs valfusk. Hon talade också om hur utrotningen av det indonesiska kommunistpartiet, som var det tredje största i världen (1-3 miljoner människor dödades, siffrorna varierar) 1965 lämnade landet utan vänsterarv, och sedan dess har kommunist- och socialistpartier varit förbjudna. Det är en stor skillnad till Filippinerna där det finns en levande vänstertradition. Den liberala demokrati som formellt har rått i Indonesien sedan 1998 ger inget utrymme åt vänsterrörelser. Det behövs en bred demokratisk rörelse där vänstern kan bli ledande.

Joel Rocamora: Folkresningar kan störta regeringar, men för det mesta bara för att ersätta dem med nya likadana. Folkresningar kan lätt tas över av reaktionära krafter. Det är en utmaning för vänstern att organisera missnöjet och massprotesterna, och bidra till att leda dem

i en bred demokratisk rörelse. Det gäller också att se skillnaderna i olika länder. I Filippinerna har den väpnade kampen pågått i 38 år, utan att leda till påtagliga resultat.

Wilson Fortaleza, ung och arg, ifrågasatte vitsen med massresningarna när de inte leder till något. Vi har avskaffat dödsstraffet och i stället fått utomrättsliga avrättningar. Vad leder vår kamp till? Vad är meningen?

Francisco Nemenzo talade om behovet av allians med unga progressiva militärer. EDSA 1 och 2 lyckades för att militären drog bort sitt stöd för Marcos och Estrada. Medan deras stöd räddade GMA. Han hänvisade till Venezuela.

Där avbröts debatten av Bell, ledare för en lantbrukarorganisation, medlem i Via Campesina. En lokal ledare hade skjutits till döds. Han var inte den första, förtrycket och förföljelserna mot dem som försöker organisera lantarbetarna är omfattande, av storgodsägarnas egna ligor, militären och polisen. Över tusen har dödats, flera tusen lever i fara.

Det ledde till att en resolution antogs av alla på konferensen. Resolutionen återfinns på hemsidan participamos.org

5. Rörelser i de imperialistiska länderna.

Rapport från seminarium 1

Eva Björklund

Talare: Eva Björklund, VIF, Sverige
 Sue Bolton, Democratic Socialist Perspective, DSP, Australien
 Augustin Maraver, Izquierda Unida, Spanien

Ordförande: Tessa Agravante, Institute for Popular Democracy, Laban ng Masa, Filippinerna

Eva Björklund inledde med en introduktion till sin uppsats om den reformistiska socialismens frustration i Europa med Sverige som exempel. Den svenska modellen nådde sina gränser på 70-talet. Då hade mer än 40 år gått sedan det avtal slöts mellan arbete och kapital som tillät uppbyggnaden av kapitalismens mest utvecklade välfärdssystem under villkor att kapitalets makt över produktionen inte hotades.

Under 60- och 70-talen utmanades denna modell från vänster, ungdomarna gjorde upp med politikens auktoritära former och mer utrymme för folkligt deltagande och arbetarna krävde deltagande i styret på arbetsplatserna och över bolagsvinsterna. Efter första och andra steget i den reformistiska modellen – politisk demokrati och social välfärd - var det dags för det tredje: ekonomisk demokrati. Mot detta reagerade bolagsvärden med en ideologisk kampanj och med att mobilisera landets småföretagare i stora och militanta gatudemonstrationer. De tvingade socialdemokratin på reträtt, de förlorade ett val och skulle aldrig mer utmana kapitalet.

Tillbaka i regeringsmakten på 80-talet tog den socialdemokratiska ledningen de första stegen av anpassning till den nyliberala doktrin som spreds från Reagan och Thatcher. Efter ytterligare ett valnederlag 1990, och borgarregeringens snabba och impopulära nedskärningar av den sociala trygghet som svenskarna vant sig vid, kom socialdemokratin tillbaka buren av förhoppningar om att återställa det som borgarna rivit ner. Men efter att ha fört in Sverige i EU blev det fortsatt nyliberal politik, om än i betydligt långsammare takt, och 2006 ett nytt valnederlag. Då var socialdemokrati tillbaka på sin lägsta väljarnivå sedan första världskriget, besegrad av en höger som utropade sig som det nya arbetarpartiet.

Augustin Maraver talade om EU och hur den europeiska oligarkin använde sig av EU för att efter sovjetsystemets kollaps försöka utmana USA och Japan i kampen om internationella marknadsandelar.

Genom EU-kommissionen och dess byråkrati, utom demokratisk kontroll, gav oligarkin sig på sociala och arbetsrättigheter och lanserade euron. Det förekom öppet motstånd mot denna nyliberala politik i många europeiska länder, och några segrar nåddes genom massiva demonstrationer. Men de enskilda regeringarna var bundna av eller kunde skylla på EU och att det inte fanns något val. Sammantaget kunde inte ens de mest massiva arbetarmobiliseringar på årtionden, som t.ex. i Frankrike 1994, ändra riktning på den nyliberala vägen. Det enorma motståndet mot USAs och Storbritanniens och andra EU-länders krig mot Irak kunde inte heller hindra kriget.

För att inte riskera någon återgång till den sociala välfärdspolitik och utvecklade arbetsrätt som präglade dominerande delar av Västeuropa drev oligarkin fram den gemensamma konstitutionen med uttryckligt förbud mot avsteg från den nyliberala enda vägen. Den stoppades av folkomröstningar i Frankrike och Nederländerna, men lades bara på is, för att nu under Tysklands konservativa ledning åter drivas på.

I Spanien hade högerregeringen gjort sig till Bush-regimens bästa vän och allierade i kriget mot Irak tillsammans med Tony Blairs Storbritannien. Efter ett försök från högerregeringen att skylla bombdådet i Madrid på ETA förlorade de valet och PSOE tog över. Trupperna drogs tillbaka från Irak, men socialistregeringen ville inte låta sin politik störas av de sociala rörelsernas krav utan passiverade dem genom att suga upp ledarna i välbetalda tjänstestationer.

Frågan är om vi har eller kan skapa en rörelse som blir stark nog att stoppa nyliberalerna. Splittrade har vi inte kunnat.

Sue Bolton stämde in i den nedslående beskrivningen av utvecklingen i de imperialistiska länderna. Australiens Labour gjorde som de andra, antog den nyliberala politiken under 90-talet. Och förlorade makten till borgarna, i form av det liberala partiet. Under sena 90-talet hade den ganska lilla vänstern vid sidan av Labourpartiet haft vissa framgångar när det gäller att mobilisera folk mot den inhumana flyktingpolitiken, men lyckades inte driva igenom några större förändringar. Det ledde till besvikelse och att många vände sig till individuella lösningar. 2003 genomförde antikrigsrörelsen massiva demonstrationer för att tvinga Australien att dra tillbaka sina trupper från Irak, men utan resultat.

Den liberala regeringen urholkade arbetsrätten och gjorde det praktiskt taget omöjligt att strejka men fackföreningsrörelsen ville inte mobilisera mot detta utan hänvisade till nästa val. Det gamla och ganska starka kommunistpartiet hade samarbetat med Labourregeringens nyliberala politik nästan försvann i efterdyningarna. Och de sociala rörelserna lämnade gatorna och började lobba.

DSP, det lilla vänsterparti som spelat stor roll i försöken att mobilisera protester och påverka politiken, har gått med i en allians med flera andra mindre vänstergrupper och resterna av den sociala rörelsen.

Plock ur svar på frågor från ca 20 deltagare från de olika organisationerna i Laban ng Masa:

Nederlag, brustna förhoppningar, passivitet, och rädsla för terrorister och förlorade arbetstillfällen.
Massmedial indoktrinering, konsumism, individualism
Förlorat förtroende för möjligheterna att nå framgångar genom parlamentet, men också för möjligheten att nå det genom mobilisering.

Arbetarrörelsen har tvingats på reträtt i Europa, på den politiska höger och vänsterskalan befinner sig dagens vänsterpartier där socialdemokraterna befann sig för 30 år sedan, och socialdemokraterna t o m längre till höger än de gamla liberala partierna.

Modellen har nått vägs ände och nationalstaten har berövats sina möjligheter att hävda folkliga och arbetarkrav mot den nyliberala politik som är inskriven i EU:s traktat.

Den liberala demokratin har tagit ännu ett steg bort från möjligheten för folkmajoriteten att driva en politik för jämlikhet, rättvisa och solidaritet.

Vi måste börja bygga igen, underifrån, med deltagande demokrati och sociala rörelser för att bryta igenom det tak som bolagsoligarkin stängt in oss under. Och vi måste samarbeta i Europa

Bygga underifrån, demokratiskt, deltagande, allianser som bygger på respekt och enhet

Läget är inte revolutionärt, det handlar i första hand om att stoppa fascismen från att få fäste i den europeiska fästning som vill försvara sina privilegier från världens fattiga folkflertal.

6. Kapitalismen inom jordbruket? Att bygga en lantbruksrörelse

Anita Persson

Talare: Ric Reyes, Padayon
Rustico Cutanda, KPMK-Alab Katipunan, Filippinerna
Ian Rivera, forskare tillhörande Kalayaan, Filippinerna
Louie de Vera, KPD, Filippinerna
Tony Raymundo, RCPD, Filippinerna
Företrädare för Via Campesina (namn saknas)

Kommentarörer:

Företrädare för Aniban ng Manggagawa sa Agrikultura (namn saknas)
Eduardo Landayan, Confreedom

Ric Reyes talade om vikten att ha ett ekologiskt odlande, att utveckla och öka produktiviteten och att inkludera kvinnorna. Ägarförhållandena måste brytas upp och olika ägarformer genomföras. På de stora risodlingarna, där kampen är viktigast, är löneförhållandena i fokus. Det behövs en nationalisering med provinsiell indelning med hänsynstagande till etniska grupper. Den neokoloniala situationen innebär otrygghet för arbetarna. Enbart en socialistisk regering kan garantera de små bönderna arbete och säkerhet och stödja en modernisering av odlandet.

Rustico Cutanda fokuserade kring ägarförhållandena, som bl.a. är ett hinder för att odla ännu ej odlade områden. Han ansåg inte heller att det är framgångsrikt med kooperativ. Det visar all erfarenhet.

Ian Rivera beskrev hela jordbrukssituationen i Filippinerna. Jordbruket är landets ekonomiska grund. Ca 40 % av landets yta är uppodlad, men med jämförelsevis låg produktivitet. Ris och majs är de viktigaste grödorna, som nyttjas nationellt. På export går kokosnötter och kokosolja, sockerrör, bananer och ananas, som odlas på stora plantager.

Louie de Vera återkom till behovet av nationaliseringar av jordbruket. Vikten av teknisk utveckling kan enbart genomföras av staten. Plantageägarna missköter odlingarna och prismanipulerar och driver arbetarna till att flytta till fattigdomen i Metro-Manila.

I diskussionen bör också uppmärksammas att folkökningen i Filippinerna är den största i världen.

Tony Raymundo talade om den lilla bonden och hans problem. 400 pesos (60 kronor) om dagen är vad som i bästa fall kan inbringas. Ett annat problem är NGO:erna, som dyker upp och "forcerar" och driver på ett mycket okonstruktivt sätt.

Båda männen från Aniban och Confreedom kommenterade med att understryka vikten av enighet – gemensam organisering – inte nödvändigtvis i en organisation. De såg mycket positivt på Laban ng Masas erbjudande att vara paraplyorganisation för samarbetet mellan jordbruksorganisationerna och uppmanade också kvinnorna att delta i kampen.

Anitas kommentar: I varje inlägg citerades Marx. Så dessa 2,5 timmar blev en föreläsning i Marx och produktionsförhållandena. Dock kunde jag inte förstå den livliga påföljande diskussionen eftersom den fördes på tagalog - det ena officiella språket. Det andra är engelska.

7. Internationella kvinnorörelsen, lärdomar och utsikter

Rapport från seminarium 2

Ann-Margarethe Livh

Talare: Ann Margrethe Livh, Vänsterpartiet/VIF, Sverige
Ban Thi Ba, Vietnam Women's Union, Vietnam
Bernarda Herrera, Caracas storkommun, Venezuela

Av de sju workshops som genomfördes under konferensen handlade en om kvinnors villkor och kvinnors kamp. Inför framtida konferenser bör vi tänka igenom hur jämställdhetsfrågor och ett feministiskt perspektiv kan få genomslag i programmet.

Det som var genomgående under seminariet och även i alla andra samtal med kvinnor om kvinnors kamp är att problemen är likartade i alla länder. De former kvinnor väljer för sin kamp skiljer sig naturligtvis åt beroende på situationen i respektive land. Seminariedeltagarna från Vietnam och Venezuela befinner sig självklart i en annan situation än till exempel kvinnorna från Indonesien och Filippinerna. Och vi i Sverige har andra förutsättningar än kvinnor i större delen av världen.

Trots stort inflytande från den katolska kyrkan och den machokultur som råder i Venezuela har kvinnorna flyttat fram positionerna. Inom vänstern har det funnits självständiga kvinnogrupper sedan 80-talet och kvinnor finns i yrkeslivet och inom politiken på alla nivåer. Inom vänstern i Venezuela finns strategier för hur ett jämställt samhälle ska uppnås och kvinnorna upplever att man har stöd från partiets högsta ledning i jämställdhetsarbetet. Men i samhället är fortfarande de patriarkala strukturerna starka och det återstår ett svårt och hårt arbete.

I Vietnam har kvinnorna deltagit i befrielsekampen under årtionden vilket lett till att kvinnor också har positioner i samhället på olika nivåer. Det finns kvinnoorganisationer som arbetar för ökad jämställdhet och för att stärka kvinnors positioner. Det finns t.ex. program för att undervisning och utbildning av kvinnor som stöds av regeringen.

Filippinerna och Indonesien har en annan situation. Samtidigt som kvinnor inom vänstern, tillsammans med männen, deltar i den politiska kampen mot en diktatur försöker man organisera kvinnor politiskt och jobba praktiskt för att stödja fattiga kvinnor. I Manila håller man på att starta hälsocentraler och andra projekt för att hjälpa kvinnor som är analfabeter och lever i yttersta fattigdom. Bland kvinnorna inom den filippinska vänstern förs diskussioner om kvinnors organisering, t.ex. om fördelar och nackdelar med att ha egna kvinnoförbund.

Men situationen för filippinska och indonesiska kvinnor tycker jag påminner om situationen för kvinnorna i Palestina. Fattigdomen och den dagliga kampen för överlevnad gör att de projekt som man vill ha stöd för i stor utsträckning handlar om att starta t.ex. kooperativ, hälsocentraler, konkreta yrkesutbildningar. Det vill säga projekt som väldigt konkret kan skapa arbeten och förbättrar människors livsvillkor. Kvinnorna från Venezuela och Vietnam diskuterade på ett helt annat sätt den offentliga sektorns betydelse för kvinnors möjligheter till arbete och egen försörjning.

VIF stödjer många projekt som riktar sig till kvinnor. Min erfarenhet från Manila och från de övriga projekt som jag har ansvarat för eller deltagit i (Palestina, Kurdistan) är att det, trots stora olikheter mellan länder och partier, finns mycket som förenar kvinnor i våra olika

projekt. Jag tror att det gäller även t.ex. Armenien och Guatemala, även om jag själv inte har så stora kunskaper om just de projekten.

I den kurdiska delen av Turkiet, där VIF stödjer olika projekt, styrs kommunerna med överväldigande majoritet av DTP. Där diskuterar kvinnorna både former för kvinnors organisering men är precis som i Palestina, Indonesien och Filippinerna i desperat behov av projekt som kan skapa arbete för kvinnor. Precis som i Venezuela har man stöd av partiledningen när det gäller jämställdhetsarbetet samtidigt som strukturerna inom partiet och i samhället är patriarkala. Både män och kvinnor förtrycks av den turkiska staten och för en gemensam kamp för kurdernas rättigheter.

Dita Sari, från PRD, i Indonesien är intresserad av ett direkt samarbete med sitt parti. Hon är också intresserad av ett samarbete med andra partiers kvinnoorganisationer eller kvinnogrupper om gemensamma kvinnoprojekt. Så vitt jag förstår har hon samtal med Ana Maria Nemenzo från "Freedom from Debt Coalition" och andra som arbetar med hälsocentra och andra kvinnoverksamheter i Manila.

Jag tycker att vi ska börja fundera på hur ett eventuellt gemensamt projekt mellan olika kvinnogrupper skulle kunna se ut. Man skulle kunna tänka sig att inom ramen för DD-projektet ha en konferens om kvinnors deltagande. Man skulle kunna tänka sig ett konkret projekt med Indonesien och Filippinerna. Eller konkreta projekt med flera länder inblandade.

8. Besök vid Gelmarts nedlagda textilfabrik

Eva Björklund

GELMART är en USA-ägd textilindustri, som grundades för 52 år. Fabriken exporterade till USA, men ledningen i New York ansåg att man inte tjänade tillräckligt, beslöt lägga ner fabriken, tillverka billigare någon annanstans. 1600 arbetare fick gå, 400 tjänstemän plus ett antal underleverantörer. Av arbetarna är 80 % kvinnor. Arbetarna fick nedläggningsbeskedet i mars 2006, gick i strejk, förhandlingarna hamnande i ett dödläge.

Då ockuperade man fabriken för att hindra att bolaget tömde det på de tillgångar som fanns kvar. Bolagsledningen har erbjudit sig att sälja alla inventarier och fabriken och betala 50 % till de anställda, men de kräver 80 %. Förhandlingar bedrivs på arbetsministeriet.

De flesta har jobbat i 30 år, kan inte så lätt få nya jobb. Generalsekreteraren för fackföreningen Portia har arbetat vid Gelmart i 40 år.

Minimilönen i Manila 350 pesos om dagen enligt lag, men det behövs minst 750 för att föda en familj. Många arbetsköpare betalar mindre, ca 200 pesos per dag, ner till 50-100 per dag. Många korttidsanställs under 5 månader, så kommer man undan arbetslagstiftningen.

De flesta arbetar i små företag, oorganiserade, korttidsanställda, och vågar inte ställa krav.

BMP grundades 1993, bröt sig ur KMU, tog med sig 80 % av de anslutna i Manila. Organisering på fabriken: Överst finns medlemsmötet, högsta beslutande organ.

De försöker inte ta över skötseln av fabriken. Det har misslyckats i tre andra fall, för de får inte tillgång till marknaderna för att sälja produkterna.